

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

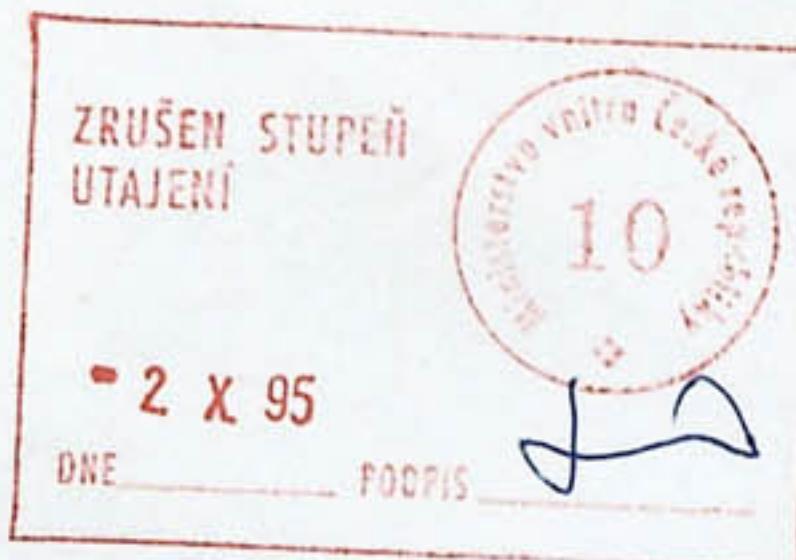
28. VIII 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 11

Počet příloh: 8/21

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 118

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace

V průběhu 25., 26. a 27. 8. 1989 nebylo na území ČSSR zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

V činnosti vnitřního protivníka nebyly zjištěny projevy otevřené protisocialistické aktivity nelegálních struktur, nadále však pokračuje rozšiřování výzvy "Několik vět" /Východo-slovenský kraj/.

V Praze, Jihočeském, Severočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji byly v 6 případech zjištěny výhružné anonymní telefonáty. Všechny případy byly prověřeny jako klamné.

Ve Středočeském a Západoslovenském kraji bylo zjištěno 16 nepřátelských nápisů, z toho dva v areálu Pražského Hradu a jeden transparent.

V Západoceském kraji bylo zjištěno 6 nepřátelských letáků.

V Praze, Východočeském a Západoslovenském kraji byly zjištěny anonymní dopisy, zaměřené proti KSČ a požadující odchod sovětských vojsk z ČSSR pod pohrůžkou páchaní sabotáží a zakládání požárů.

Na SHD, Doly J. Fučíka, závod velkolem Maxim Gorkij 1 v Bílině /okr. Teplice/ dne 25. 8. 1989 došlo k požáru zakladače s přímou škodou 3 mil. Kčs.

Dne 24. 8. 1989 došlo v jaderné elektrárně V-1 Jaslovské Bohunice k radiační nehodě bez negativního vlivu na vnější prostředí. Životy ani zdraví lidí ohroženy nebyly. V dopravě a spojích nebyla zaznamenána mimořádná událost.

2. Nepřátelská činnost

a/Dne 26. 8. 1989 demonstrovalo na území MLR, proti OPK Komárno, 8 maďarských občanů. Na rozvinutých transparentech požadovali jménem organizace Svobodných demokratů "Svobodu slovenskému lidu a v Praze zavřeným našim chlапcům". Provoz na OPK nebyl narušen.

b/ Další případy rozšiřování a získávání podpisů pod "Několik vět" byly zaznamenány ve Východoslovenském kraji. Na vrcholu hory Koptaň /okr. Spišská Nová Ves/ byl ve vrcholové knize zjištěn napsaný text "Několik vět" s výzvou k podpisu. Dne 24.srpna v restauraci Piváreň a před Obvodní vojenskou správou ve Spišské Nové Vsi, sbírali podpisy pod výzvu neznámý muž a žena. Celozávodnímu výboru KSS při státním statku ve Spišské Nové Vsi byl doručen 24. 8. text výzvy podepsaný H. JARKOTSKA, Poděbrady a téhož dne i dopis, reagující na článek uveřejněný v Zemědělských novinách, ve kterém CZV KSS vyjadřuje názory zaměstnanců na "Několik vět". Útoky proti čs. občanům, kteří veřejně odsoudili výzvu, byly zjištěny i v závodě Železnorudných baní v Slovinkách /okr. Spišská Nová Ves/. Jejich bývalému zaměstnanci byl zaslán dopis odsuzující jeho postoje k pamfletu, zveřejněné v okresním týdeníku a v Banickém slově. Ve všech případech se po pachatelích pátrá.

Další dotazníkové lístky ankety tzv. skupiny pro průzkum veřejného mínění byly zjištěny ve dvou případech v Praze - obdrželi je důstojníci ČSLA do místa bydliště.

V Praze, Jihočeském, Severočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji byly v období 25. - 27. 8. 1989 hlášeny anonymní výhružné telefonáty. V Praze bylo vyhrožováno výbuchem v obchodním domě Družba, v Českých Budějovicích napadením budovy KV KSČ, v Liberci usmrcením člena KSČ, v České Lípě výbuchem nemocnice, v Brně výbuchem budovy OV KSČ a v Ostravě výbuchem autobusového nádraží. Ve všech případech byly provedeny prohlídky ohrožených prostorů s negativním výsledkem. Po pachatelích anonymních výhrůžek se pátrá.

Ve Středočeském a Západoslovenském kraji bylo zjištěno celkem 16 závadových nápisů a jeden transparent, hanobící KSČ, státní zřízení a propagující výročí 21. srpna /transparent v anglickém jazyce v Praze/. V prostoru Pražského Hradu, v průchodu mezi 2. a 4. nádvořím a v Jízdárně, byly zjištěny nápisy osočující KSČ. Po pisatelích se pátrá.

V Plzni bylo dne 25. 8. 1989 zjištěno 6 letáků, hanobících KSČ a oslavujících "chartu 77". Po rozšiřovateli se pátrá.

Z Prahy, Východočeského a Západoslovenského kraje byly hlášeny anonymní dopisy zaměřené proti KSČ a pobytu sovětských vojsk na našem území. Nejzávažnější jsou 4 korespondenční lístky odeslané z Litomyšle /okr. Svitavy/ na adresy ÚV KSČ, Rudého práva, a Československé televize, ve kterých odesilatele vyhrožují zakládáním požárů a sabotážemi, pokud sovětská vojska neodejdou z našeho území. Jako autor je podepsána "Protikomunistická organizace SVOBODA, nově založená skupina na ničení naší ekonomiky - SKAUTI - SOLIDARITA 89". Po autorech všech anonymních dopisů se pátrá.

Na základě prokázaného rozšiřování nebo získávání podpisů pod výzvu "Několik vět" bylo sděleno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6/c zákona č. 150/1969 Sb. 4 občanům v Jihomoravském kraji /dva jsou dělníci, dvě osoby bez pracovního poměru/. Dne 24. 8. 1989 bylo zahájeno v Novém Boru trestní stíhání proti Josefу JELÍNKOVI /1957, bez trvalého pracovního poměru/, pro trestný čin výtržnictví. JELÍNEK je pisatelem nápisu "21. 8. 1968", který dne 20. 8. 1989 vyhotovil v Novém Boru.

Dne 24. 8. 1989 proběhlo u Vyššího vojenského soudu v Příbrami hlavní líčení proti MVDr. Emili HOLOVSKÉMU /1929, veterinární lékař ve Strakonicích/, který byl pro pokus trestného činu vyzvědačství odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 4 roky. Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Dne 24. 8. 1989 ve 23.30 hod. byla na 2. bloku jaderné elektrárny V-1 Jaslovské Bohunice zjištěna radiační nehoda I.stupně. Únik byl zjištěn jen v jedné místnosti a nepronikl do okolních objektů a vnějšího prostředí. Příčinou bylo prasknutí těsnícího materiálu ventilu na měření "DELTA P". K ohrožení života ani zdraví osob nedošlo. Nehoda neměla vliv na stabilitu provozu 2. bloku.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

---

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 25. srpna 1989 v 19.30 hod. došlo v SHD - Doly Julia Fučíka, závod Velkolem Maxim Gorkij v Bílině /okr. Teplice/ v důsledku tření utrženého gumového pásu o stěnu násypky k požáru zakladače Z-98. Přímá škoda činí asi 3 mil. Kčs, následná bude vyčíslena později. Oprava zakladače potrvá několik měsíců, ke zranění osob nedošlo. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Teplice.

Dne 26. srpna 1989 v 17.10 hodin bylo zjištěno, že na železniční trati v obci Rychnov u Jablonce nad Nisou dosud nezjištěný pachatel položil na kolejnice 6 ks kovových spojek a část kolejnice v délce 43 cm. Ke zranění osob nedošlo, neboť strojvedoucí nákladního vlaku včas zpozoroval překážku a za použití rychlobrzdy se mu podařilo před překážkou zastavit. Železniční doprava nebyla přerušena. Po pachateli se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Jablonec nad Nisou.

Dne 25. srpna 1989 kolem 19.00 hodin došlo v Rosicích /okr. Chrudim/ k požáru stodoly místního JZD. Příčinou požáru byl elektrický oblouk, který vznikl na venkovním elektrickém vedení při nárazovém větru. Poškozením objektu, 3 traktorových valníků a shořením uskladněné slámy vznikla škoda asi 380 000 Kčs. Ke zranění osob nedošlo. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Chrudim.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 26. srpna 1989 v 09.30 hod. byla ve Vilémově /okr. Děčín/ v travnatém porostu u plotu, nalezena usmrcená mladistvá [REDACTED] /nar. 1972, bytem Dolní Poustevna, okr. Děčín, učnice/.
[REDACTED]

Při ohledání bylo zjištěno celkové zhmoždění hlavy, způsobené kamenem. Přesná příčina smrti bude stanovena po soudní pitvě. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin vraždy. Po pachatel i se pátrá.

Vyšetřuje KS SNB Ústí nad Labem.

Dne 25. srpna 1989 v 06.00 hodin byly ve svém bytě v Pardubicích nalezeny mrtvoly manželů [REDACTED] /nar. 1958/ a [REDACTED] /nar. 1964/ [REDACTED]. Ohledáním bylo zjištěno u manželky 13 bodných ran v přední části hrudníku a u manžela 4 bodné rány v krajině srdeční. Je důvodné podezření, že [REDACTED] svoji manželku ubodal kuchyňským nožem, který byl zajištěn a spáchal sebevraždu. Motivem činu byly neshody mezi manželi. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin vraždy.

Vyšetřuje KS SNB Hradec Králové.

Dne 27. srpna 1989 byl v Trnavě vzat do vazby pro trestný čin vraždy [REDACTED] /nar. 1957, bytem Hlohovec, okr. Trnava, dělník/. Jmenovaný dne 26. srpna 1989 kolem 21.00 hod. ve společném bytě zavraždil, řeznou ranou nožem na krku svoji manželku [REDACTED] /nar. 1960, dělnice/. Motivem činu byla žárlivost.

Vyšetřuje S SNB hl.m. Bratislavu a Zsk.

Dne 24. srpna 1989 ve 21.03 hod. v obci Liběchov /okr. Mělník/ dosud neznámý pachatel přepadl obsluhu čerpací benzínové stanice [REDACTED] /nar. 1936, bytem Mělník/, ohrožoval ji nožem, svázal ruce řetízkem a uzamkl na WC. Odcizil 66 570 Kčs na hotovosti a nezjištěné množství poukázek na naftu a benzín.

Ke zranění nedošlo. Po pachateli bylo vyhlášeno celostátní pátrání.

Vyšetřuje OS SNB Mělník.

Dne 27. srpna 1989 byli v Rimavské Sobotě vzati do vazby pro trestný čin loupeže [REDACTED] /nar. 1967, lx soudně trestán/ a mladistvý [REDACTED] /nar. 1974, oba bytem Šafárikovo, okr. Rimavská Sobota, bez pracovního poměru, cikánského původu/. Jmenovaní dne 26. srpna 1989 kolem 22.45 hod. v Šafárikovu fyzicky napadli [REDACTED] /nar. 1942, bytem Rimavská Sobota/, kterému odcizili osobní věci a 4 Kčs na hotovosti. [REDACTED] utrpěl zranění, kterým po převozu do nemocnice podlehl.

Vyšetřuje OS SNB Rimavská Sobota.

c/ Majetková trestná činnost

Ve dnech 25. - 27. 8. 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 135 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	12	29	8	39	26	465 500
SSR	5	9	6	3	8	194 800
ČSSR	17	38	14	42	34	660 300

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 27. srpna 1989 ve 13.30 hod. v obci Seňa /okr. Košice -venkov/ podnapilý řidič osobního automobilu občan MLR [REDACTED] /nar. 1965, bytem MLR/ v důsledku rychlé jízdy nezvládl řízení, vjel do protisměru, kde na krajnici narazil do betonového sloupu. Při nehodě byli řidič a jeho dva spolcestující těžce zraněni.

Škoda na vozidle činí asi 15 000 Kčs. [REDACTED] byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Košice - venkov.

Dne 25. srpna 1989 kolem 20.15 hod. v Hanušovcích nad Topľou /okr. Vranov nad Topľou/ podnapilý řidič soukromého osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1955, bytem Hanušovce nad Topľou, agronom, člen KSČ/ vjel na chodník, kde srazil a usmrtil nezletilou [REDACTED] /nar. 1978, bytem Prešov, žákyně základní školy/ a z místa nehody ujel. Dne 26. srpna 1989 v 00.30 hod. byl zadržen, předveden k odběru krve na zkoušku alkoholu a dán do protialkoholní záchytné stanice v Prešově. Je stíhán pro trestné činy ublížení na zdraví, neposkytnutí pomoci a opilství.

Vyšetřuje OS SNB Vranov nad Topľou.

Dne 26. srpna 1989 v 18.40 hod. v Ústí nad Labem na křižovatce ulic Švermova a Krátká podnapilý řidič soukromého osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1963, bytem Ústí nad Labem, dělník, osoba cikánského původu, bez řidičského oprávnění/ v důsledku rychlé jízdy dostal smyk, vjel na chodník, kde usmrtil chodkyni [REDACTED] /nar. 1947, bytem Ústí nad Labem, také cikánka/. Jmenovaný, kterému byla odebrána krev na zkoušku alkoholu, je stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví a bude podán návrh na jeho vzetí do vazby. Škoda na vozidle činí asi 2 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Ústí nad Labem.

Navazuje na DSZ ze dne 23. srpna 1989: k dopravní nehodě ze dne 21. srpna 1989 se smrtelným zraněním cyklisty [REDACTED]. Šetřením bylo zjištěno, že nehodu zavinil řidič nákladního auta [REDACTED] /nar. 1959, bytem Nová Bystrica, okr. Čadca, řidič ČSAD/, který při předjízdění v důsledku nedostatečného bočního odstupu cyklistu zachytil návěsem. Sražení [REDACTED] nepostřehl a pokračoval v jízdě. Je stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Čadca.

Dopravní nehody ve dnech 25. - 27. 8. 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	723	4	35	3 626 700
SSR	281	7	23	1 371 000
ČSSR	1 004	11	58	4 997 700

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Ve dnech 25. - 27. srpna 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR a Rakouska 58 občanů NDR a 3 ČSSR.

Hranice se socialistickým státem narušilo 71 občanů NDR, 4 ČSSR a 1 PLR.

Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kancelářemi do NSR, Rakouska, V. Británie, Finska a Jugoslávie se nevrátilo 10 občanů ČSSR.

Z emigrace v NSR se vrátili 3 občané ČSSR.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Názor zahraničních korespondentů na průběh nepovolených akcí 20. a 21.8.1989 je značně rozpačitý. Všeobecně očekávali agresivnější vystoupení ze strany "nezávislých iniciativ" a razantnější zákrok pořádkových sil. Korespondenti se shodují v názoru, že kdyby nebylo vystoupení členů FIDESZ, kteří shromážděné osoby vyprovokovali, asi by vůbec k ničemu nedošlo. Zákrok příslušníků SNB je hodnocen jako překvapivě mírný. Korespondenti se přeli o důvody tohoto mírného postupu, nakonec zvítězil názor WISEHO z agentury Reuter, že to bylo pod tlakem SSSR. Novináři jsou zklamáni organizačními schopnostmi "nezávislých iniciativ". Shodli se v názoru, že to byl krach, který se nesmí v budoucnu opakovat. Z jejich profesionálního hlediska nebylo v zpravodajských relacích nic strhujícího. Největší úspěch měla ARD, která pořídila asi desetisekundový záběr zákroku příslušníků SNB. Ostatní televizní společnosti vyšly v podstatě naprázdno. Například americká ABC NEWS natočila celé vystoupení KERÉNYIHO, ale to se v USA nakonec ani neodvysílalo. Rovněž agentura AP dopadla vinou Alison SMALE špatně, neboť ta odešla psát zprávu v době, kdy došlo k druhému zákroku.

Pracující podniku Kožená galerie v Komárně nesouhlasí s pokusy o narušení veřejného pořádku dne 21.8.1989 na Václavském náměstí v Praze, zejména z důvodů, že demonstrace se zúčastnily osoby z MLR a PLR. Postup Bezpečnosti je považován za správný a odsuzovány jsou komentáře maďarského rozhlasu a televize, obsahující rozhovory se členy FIDESZU, kteří neoprávněně zasahují do vnitřních záležitostí ČSSR. Obdobné názory mají rovněž občané maďarské národnosti, kteří předtím smýšleli opačně.

Diplomaté ZU NSR v Praze signalizují velký zájem NSR podnikatelů o strojírenský veletrh v Brně. ČSSR hodnotí jako seriózního obchodního partnera dodržujícího své závazky a při předpoládaném vzniku krize z nadvýroby v NSR je Československo

vytypováno jako možné odbytiště. Očekávají však, že současný zájem západních firem o ČSSR je na vrcholu konjunktury a bude postupně upadat, pokud nedojde ke zvýšení nákupu zboží v KS a zvýšení exportních schopností čs. podniků. Problém vidí v potřebě upevnění pracovní disciplíny, snížení podílu investic na strojírenské výrobě, zvyšování směnnosti a tím i urychlení návratu investic, včetně kroku v oblasti volné směnitelnosti čs. koruny. Podle jejich hodnocení by čs. ekonomice neprospělo zakládání společných podniků, pokud tím sleduje získání špičkových technologií. Naopak západní firmy nehodlají vytvořit v ČSSR vlastní konkurenici a proto v převážné míře nabízejí výrobní kooperace nebo technologie sice kvalitní, avšak nikoliv špičkové.

Mezi pracujícími státního podniku Chodos v Chodově a občany v okresu Sokolov jsou rozšírovány fámy, že v září 1989 bude provedeno další zdražování. Hovoří o zvýšení cen masných výrobků (bůček 60,- Kčs/kg, dále uzené maso, paštiky, pasty, tlačenky apod.), moučných výrobků a stavebnin (cement, vápno, tvárnice, izolační hmoty, barevné kovy). Uprava cen se údajně projeví i ve zdravotnictví, kde se má připlácet na předepsané léky. Má být snížena cena benzingu na 5,- Kčs za litr.

Dne 25. srpna 1989 ve 13.00 hod. u Českého Brodu /okr. Kolín/ řidič vojenského osobního auta vojín Sovětské armády Igor Alexejevič KULAGIN /nar. 1967, VÚ 87579 Milovice/ se při předjíždění nákladního auta střetl s protijedoucím soukromým osobním vozidlem, které řídil nrtm. ČSLA Rudolf HANČ /nar. 1967, VÚ 1453 posádková hudba Tábor/. Při nehodě utrpěl lehké zranění spolujezdec nrtm. HANČE. Na vozidlech vznikla škoda asi 30 000 Kčs. Alkohol u řidičů nezjištěn. Míra zavinění se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Kolín.

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

Dne 27. srpna 1989 v 00.30 hod. v budově roty týlového zabezpečení PS útvaru Sušice /okr. Klatovy/ svobodník Jaroslav MELI-CHAR /nar. 1969/ neopatrně manipuloval s ostře nabitym samopalem. Při náhodném výstřelu byl smrtelně zraněn do břicha vojín Jan HASMAN /nar. 1969, oba od téhož útvaru/.

Vyšetřuje velitelská komise HS PS OSH a OS SNB Klatovy.

Dne 26. srpna 1989 v 00.15 hod. na silnici u Strakonic podnapilý řidič soukromého osobního automobilu nstržm. SNB Vladimír KOTRBA /nar. 1962, SIPS OO VB Prachatice, člen KSČ/ při předjíždění zachytil o osobní automobil řízený [REDACTED] /nar. 1962, bytem Lažánky, okr. Strakonice, dělník/. Po střetu KOTRBA havaroval do příkopu, kde se vozidlo převrátilo na střechu. Škoda na vozidlech činí asi 20 500 Kčs. Ke zranění nedošlo. Řidič KOTRBA odmítl odběr krve na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Strakonice.

Dne 24. srpna 1989 ve 23.05 hod. na silnici u přehrady Březová /okr. Karlovy Vary/podnapilý řidič soukromého osobního auta pprap. SNB Vladimír KŇÁKAL /nar. 1962, zařazen na OS SNB Karlovy Vary/ narazil do označeného zaparkovaného auta, odstaveného pro poruchu na okraji vozovky. Při nehodě byl KŇÁKAL zraněn těžce a jeho tři spolujezdci utrpěli lehká zranění. Jemnovanému byla odebrána krev na zkoušku alkoholu a zadřžen řidičský průkaz. Škoda na vozidlech činí 35 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Karlovy Vary.

Navazuje na DSZ ze dne 2. srpna 1989: k trestné činnosti pprap. SNB Libora BERČA /nar. 1965, SIPS OO VB Ústí nad Labem/. Jmenovaný byl dne 24. srpna 1989 propuštěn z psychiatrického oddělení

Krajské nemocnice v Ústí nad Labem a umístěn ve věznici v Litoměřicích. Dne 25. srpna 1989 byl podán návrh na uvalení vazby.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Ústí nad Labem.

Dne 27. srpna 1989 v 02.45 hod. na Dukelské třídě v Hradci Králové podnapilý řidič soukromého osobního automobilu stržm. SNB Tomáš SYROVÁTKA /nar. 1969, bytem Hradec Králové, zařazen PP VB ČSR/ nezvládl vlivem rychlé jízdy v zatáčce řízení, vjel mimo vozovku, kde narazil do sloupu veřejného osvětlení. Ke zranění nedošlo. Způsobená škoda činí asi 6 000 Kčs. Řidiči byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Hradec Králové.

Dne 24. srpna 1989 bylo zahájeno stíhání pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a ublížení na zdraví proti rtn. SNB Karlu TREPEŠOVI /nar. 1962, SIPS OO VB Klášterec nad Ohří, okr. Chomutov/. Jmenovaný jako člen motohlídky dne 8. července 1989 v 00:30 hod. v obci Perštejn /okr. Chomutov/ udeřil několikrát pěstí do obličeje cyklistu [REDACTED] /nar. 1962, bytem Klášterec nad Ohří/, který jel na neosvětleném kole a způsobil mu frakturu čelní kosti s dobou léčení asi 6 týdnů.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Ústí nad Labem.

Dne 27. srpna 1989 byli zadrženi a jsou stíháni pro trestný čin útok na veřejného činitele občan PLR [REDACTED] /nar. 1970, přechodně bytem ubytovna n.p. Pozemní stavby Brno ve Velkých Opatovicích, okr. Blansko, dělník/ a [REDACTED] /nar. 1965, bytem Jevíčko, okr. Svitavy, řidič/. Jmenovaní téhož dne kolem 02.30 hod. v obci Šebetov/okr. Blansko/ fyzicky napadli Pavla TVAROGU /nar. 1949, bytem Šebetov, tajemník MNV Šebetov, člen PS VB/ při výkonu jeho služby. K odvrácení útoku použil

TVAROGA dvou výstřelů z legálně držené zbraně do vzduchu, ke třetímu výstřelu došlo při potyčce. [REDACTED] byl lehce zraněn úderem pistole do hlavy, TVAROGA je se zlomeným žebrem hospitalizován v nemocnici v Boskovicích.

Vyšetřuje OS SNB Blansko.

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

Názory zahraničních novinářů na průběh demonstrací na
Václavském náměstí dne 21.srona 1989

Dopisovatelka USA tiskové agentury UPI Patricia KOZA a dopisovatel listu TIME John BORELL před svým odjezdem z ČSSR v rozhovorech se zástupci BBC, ARD, ZDF a dalších agentur hodnotili průběh demonstrace dne 21.srpna 1989 a postup bezpečnostních složek v průběhu demonstrace. Všichni byli překvapeni mírným postupem uniformovaných bezpečnostních složek proti demonstrujícím bez použití brutálních způsobů.

Fotoreportér listu TIME Peter JORDAN uvedl, že během své dlouholeté fotoreportérské praxe byl mnohokrát svědkem demonstrací v různých zemích světa, ale nikdy neviděl tak mírný postup policie. Řekl, "pokud by k podobné demonstraci došlo v Londýně, okamžitě by proti ní zasáhla jízdní policie a nebrala by na nikoho ohledy". Žurnalisté se shodovali v odsuzování postupu "tajné policie", která podle jejich názoru postupovala zbytečně tvrdě až "brutálně". V rozhovoru bylo dále vysloveno mínění, že tento postup byl součástí psychologického zastrašování občanů, jakož i západních žurnalistů a televizních štábů. Mezi žurnalisty převládalo mínění, že průběh událostí nebyl ani zdaleka takový, jak bylo očekáváno. Dopisovatel Hlasu Ameriky Jolyon NAEGELE to komentoval slovy: "předpokládal jsem přinejmenším takový průběh, jakož tomu bylo v lednu letošního roku".

Dopisovatel listu TIME John BORELL k současné situaci v PLR a dalšímu možnému vývoji uvedl: "Dnes prakticky nezáleží na tom, kdo bude u moci, protože každá vláda musí učinit to samé, zastavit ekonomickou krizi, zavést pořádek, přimět Poláky k práci a odradit je od stávek a nových požadavků. Nová vláda v čele MAZOWIECKIM se podle něho zaváděním téhoto opatření stane rázem neopopulární a s ní i celá Solidarita, tak jako předchozí komunistická vláda. Spoléhat se na nějakou významnější pomoc ze zahraničí není podle BORELLA reálné, protože tato pomoc nemůže v žádném případě vyřešit naprostý nedostatek veškerého

zboží na trhu a dokonce ani základních potravin. BORELL se domnívá, že vláda s MAZOWIECKIM nebude mít dlouhého trvání, protože ani přijetí energických opatření ze strany této vlády se nemůže okamžitě v životě PLR pozitivně projevit.

/II.správa SNB/

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart

Vedení F4U - 8
I. a II. Sr - 2
III a XII. Sr - 2
KS SNB - 10

K aktivitám tzv. "východočeské opozice"

Dne 23. srpna 1989 se v Pardubicích uskutečnila schůzka několika členů tzv. "východočeské opozice" (HRUDKA, STIBICOVÁ, BARTOŠOVÁ, VALENTA, ČERNÍK a BAKEŠ).

Na setkání byla zhodnocena aktivita charty 77 a jejich iniciativ v souvislosti s 21.8.1989. Přítomní shodně konstatovali, že akce charty nebyly organizačně zajištěny. Z Prahy docházely rozporuplné instrukce, což se promítlo i v prostředí stoupenců iniciativ ve Východočeském kraji. Vzhledem k opatřením Bezpečnosti proti hlavním představitelům opozice ve Východočeském kraji se nepodařilo zorganizovat protestní akci většího rozsahu v Hradci Králové nebo Pardubicích.

VALENTA na setkání uvedl, že se zúčastnil akcí v Praze, které označil jako debakl charty. Na rozdíl od ledna se akce vyznačovaly pasivitou, vedení charty zklamalo, aktivitu vyvíjeli pouze zahraniční účastníci.

Po tomto hodnocení bylo rozhodnuto, že za tzv. "východočeskou opozici" bude představitelům charty v Praze zaslán protestní dopis, odsuzující nepřipravenost akcí k srpnu.

BARTOŠOVÁ přítomné informovala, že jsou odvolány akce na 26.8. a 27.8.1989 v Pardubicích, kterých se měli zúčastnit představitelé Demokratické iniciativy MATZNER a RAIS.

STIBICOVÁ v souvislosti s neúspěchem připravovaných akcí ve Východočeském kraji k 21.8. vyzvala přítomné k zajištění maximální účasti na odvolacím řízení ve věci signatáře charty 77 Františka STÁRKA (1952), odsouzeného Okresním soudem v Ústí nad Orlicí pro trestný čin dle § 100 tr. zákona, které proběhne u Krajského soudu v Hradci Králové dne 28.8.1989 od 08,30 hod. STÁRKA bude při odvolacím řízení zastupovat JUDr. HULÍK z

advokání poradny v Praze 4, signatář pamfletu "Několik vět".
K účelu odvolacího řízení má skupina z okresu Rychnov nad Kněžnou
zajistit rozšíření letáků.

(KS SNB Hradec Králové)

Rozdělovník:

s. Jakeš	medew. FHV	- 8
s. Husák	I., II., XII.	- 3
s. Adamec		
s. Indra	KS SNB	- 10
s. Hoffmann		
s. Fojtík		
s. Hegenbart		

Poznatek o kanálu pro emigraci čs. turistů v SFRJ

Dne 10.8.1989 byly příslušníky jugoslávské milice v Bělehradě zadrženy následující osoby: MIKLÍČEK Josef, nar. 20.10.1955, číslo pasu 4658022; MIKLÍČKOVÁ Alena, nar. 24.10.1959, číslo pasu 4658021; KOČÍ Radovan, nar. 8.4.1974, číslo pasu 7063269, KOČÍ Karel, nar. 7.7.1946, číslo pasu 7063263; LIBOŠVAR Ladislav, nar. 20.7.1952, číslo pasu 4175738; LIBOŠVAROVÁ Mária, státní příslušnice PLR, číslo pasu KIV 0277431, protože překročily platnost doby povolení pobytu na území SFRJ. Při vytěžování uvedených osob byl příslušníky jugoslávské milice získán poznatek o existenci přechoádového kanálu ze SFRJ přes území BLR do Turecka. Přepravu čs. občanů mají údajně provádět řidiči turecké kamionové přepravy v úkrytech ve spodní části kamionu.

Současně byla zadržena i skupina dalších čs. občanů: TKADLEC Milan, nar. 29.5.1936, náhradní cestovní doklad /ncd/ č. a-284120; TKADLECOVÁ Jarmila, nar. 10.6.1946, ncd. a-284126; TKADLECOVÁ Naděžda, nar. 19.2.1974, ncd. a-284122; TKADLECOVÁ Pavla, nar. 10.4.1972, ncd. a-284123; ŠEBESTÍK Pavel, nar. 13.6.1951, ncd. a-284121; ŠEBESTÍKOVÁ Milada, nar. 9.3.1955, ncd. a-284124; ŠEBESTÍKOVÁ Andrea, nar. 11.9.1973, ncd. a-284127. Tito čs. státní příslušníci se po příjezdu do SFRJ obrátili na Úřad vysokého komisařství OSN pro uprchlíky v Bělehradě se žádostí, aby jim bylo umožněno vycestování do Austrálie. Žádost však byla expoziturou OSN v Bělehradě zamítnuta. Jmenovaní se poté obrátili na ZU ČSSR v Bělehradě se žádostí o vydání náhradních cestovních dokladů za své údajně ztracené pasy. Po jejich vydání se však místo návratu do ČSSR připojili k již výše uvedené skupině, se kterou byli posléze jugoslávskou milicí zadrženi.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:
s.Hegenbart

vedení FMV - 8
L., L. s - 2
KS SNB - 10

Postoj japonského ministerstva zahraničních věcí k rozvoji vztahů s ČSSR

V souvislosti s nástupem nového ředitele odboru evropských socialistických zemí japonského ministerstva zahraničních věcí byla v srpnu 1989 provedena analýza současného vnitropolitického vývoje jednotlivých ZSS a perspektivy rozvoje jejich vztahů s Japonskem.

Hodnocení relace s ČSSR konstatuje, že vzájemné styky v průběhu posledních dvou let nedoznaly změn. Ekonomická spolupráce je stabilní, ale málo intenzívní. Z hlediska perspektivy však zmíněný materiál nepočítá s vysíláním japonských návštěv na vyšší úrovni, ani s iniciativou Tokia při rozvíjení hospodářské spolupráce.

Budoucí rozvoj vzájemné relace podmiňuje aktivními přístupy ČSSR. Japonské podnikatelské kruhy požadují, aby čs. návrhy v ekonomické oblasti byly konkrétní a prezentovány na vysoké úrovni, např. J. LENÁRTem v průběhu jeho plánované cesty.

V opačném případě by je nemohly pokládat za seriózní na základě předchozích negativních zkušeností týkajících se námětů pro spolupráci ve sféře automatizace, výroby chladniček a alfaolefinů.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s.Jakeš
s.Husák
s.Adamec
s.Indra
s.Lenárt
s.Knotek
s.Hegenbart

Vedení FBN - L

I., II. S. - L

Příloha k DSZ z 28.8.1989

Opis listu a přehled adres, který rozeslal dosud neznámý
pisatel pod názvem "STRANA V NEBEZPEČÍ" na uvedené adresy.

Rozdělovník:

s. Jakeš

STRANA V NEBEZPEČENSTVE!

Vážení súdruhovia!

My, bratislavskí komunisti, členovia a pracovníci stranických orgánov, ústavov SAV, ÚML i iných profesii sme sa rozhodli vystúpiť na obranu strany, jej revolučných a demokratických ideálov a obrátiť sa na tých, ktorí o osude strany rozhodujú, predovšetkým všetkých členov jej ústredného výboru.

Impulzom k tomuto rozhodnutiu je situácia v strane a spoločnosti, pokračujúci proces politickej a hospodárskej krízy. Predovšetkým je to však neschopnosť Predsedníctva ÚV, ktoré vedie každého člena strany k tomu, aby presadzoval veci, s ktorými nemôže racionálne súhlasit. Vedie to nielen k pasivite stranických radov, ale i k hanbe za to, že strana nemá vnútorné mechanizmy, aby sa sama vysporiadala so svojimi omylmi. V spoločnosti rastú nebezpečné konfrontačné tendencie. Vedenie vyzýva k dialógu, ale každý nesúhlasí s prácou P ÚV a kritiku jeho členov vydáva za antikomunistickú činnosť, riadenú zvonku. Tento prístup je prejavom politickej slepoty vedenia, ktoré nevidí, že morálny kredit strany sa stráca ako šagrénová koža po každom kroku, ktorým strana odmieta dialóg, ostentatívne demonštrujúc mocenskú prevahu. Snaha P ÚV, kvôli vlastnej politickej neschopnosti zatahovať do politických debát ozbrojené sily, hrozit občanom pokutou 20 000 Kčs, usvedčuje tento orgán z hazardnej hry so stranou a spoločnosťou, kde jedinou výhrou má byť udržanie sa vo funkcií. Strach o vlastné postavenie vedie členov P ÚV k agresivite a tým i k vyvolávaniu a podnecovaniu extrémistických nálad. Naša spoločnosť sa zatiaľ nedala - až na zavrhnutiahodné výnimky, vyprovokovať k násiliu. Ale neide o brutalitu zásahov a represívne zákony, narýchlo prijaté za chrbtom bežnej legislatívy. Reakcia na materiál Bratislava - nahlas - reakcia neadekvátna a nekultúrna, hrubé útoky voči ľuďom, ktorí sa nezištne venujú celospoločenským záujmom presvedčila názorne, že moc skutočný záujem o dialóg nemá. Naša spoločnosť sa za posledných 20 rokov ocitla v mnohých ukazovateľoch hlboko pod európskym priemerom (dĺžka života, oblasť zdravotníctva, školstva, služby, vedecko-technický rozvoj atď.).

Obviňujeme P ÚV z neochoty viest dialóg o reálnych výsledkoch uplynulého dvadsaťročia o kvalite práce jeho členov!

Pýtame sa, ako je možné, že schvaluje nové vlády zo starých členov a posiela do zahraničia kádre, ktoré stratili kredit doma?

Pýtame sa, ako je možné, že z učiteľa strednej školy sa za niekoľko málo rokov stane tajomník ÚV KSČ?

Ako je možné, že s. Knotek za 3 roky vystriedal 7 funkcií (ved. tajomník OV KSS, tajomník KV KSS, ved. odd. ÚV KSČ, tajomník ÚV KSS, predsedu vlády SSR, tajomník ÚV KSČ)? Kto môže povedať, že sa všade osvedčil?

Ako je možné, že s. Lenárt, za Novotného predsedu SNR, ktorá si pod jeho vedením nechala odňať všetky reálne právomoci, za čo si sám vyslúžil funkciu predsedu vlády, politická trasorítka z rokov 68/69. I. tajomník ÚV KSS, tajomník pre ekonomiku a dnes expert na medzinárodné vzťahy nenesie zodpovednosť za svoju morálnopolitickú bezzásadovosť? S. Indra, neúspešný predsedu ilegálnej brežnevovskej "robotnícko-rolnickej vlády" z 21. augusta 68 má dnes hájiť legitimitu ústavy a štátnych orgánov. Najtragikomickejšia postava celej strany V. Bilak, je ako dôchodca zvolený za člena medzinárodnej komisie ÚV KSČ.

M. Jakeš, najaktívnejší presadzovateľ brežnevovskej politiky, dnes bojovník za prestavbu, predsedu ÚKRK, čistiaci stranu od reformátorov, dnes v čele reforiem, vyše 10 rokov zodpovedný za ekonomiku a jej súčasný stav, dnes majiteľ zázračného receptu na všetky jej neduhy, ak budeme "... pracovať více a lépe." Pokrytecky sa hlásia k prestavbe v ZSSR a ticho dúfajú, že Gorbačov padne a všetko sa vráti do starých koľají. Zo sovietskeho vzoru ochotne preberali to, čo prestavba zavrhla, stalinizmus a brežnevovskú stagnáciu. Je najvyšší čas povedať týmto ľuďom slová O. Cromwella adresované Dlhému parlamentu: "Za to, čo ste urobili, že tu sedíte príliš dlho. Odídeťte a nechajte nás pracovať! V mene božom choďte!"

Ž I A D A M E :

Žiadame, aby ústredný výbor zvýšil počet svojich zasadnutí a riešil politické otázky namiesto toho, aby sa nechal informovať o dodávateľsko-odberateľských vzťahoch v Detve... V záujme toho, aby zísakl reálnu kontrolu nad situáciou v strane a právomoc, ktoré mu podľa stanov prisľúcha navrhujeme nasledovných 7 opatrení:

1. Žiadame, aby ÚV na kádrovom pléne urýchlene riešil otázky dôchodcov a velvyslancov v ÚV. Bez toho opatrenia bude 18. zjazd poslednou premrhanou príležitosťou, ktorú nám komunistom spoločnosť ešte dala.
2. Žiadame, aby členovia ÚV dostávali k dispozícii všetky materiály z rokovania P ÚV a S ÚV, vnútrostranicke informácie zo ZO a OV KSČ, výsledky výskumov verejnej mienky, zápisu monitorovaných článkov o ČSSR.

3. Žiadame, aby sa ÚV na ideologickom pléne zaoberal nelegálnymi štruktúrami, bez paušalizovaného odsudzovania, ale aby rozobral príčiny ich vzniku a stupeň politickej nebezpečnosti prípadne potreby.
4. Žiadame, aby sa okamžite začali práce na novom Poučení z r. 68/69 a následného 20 ročného vývoja. Poučenie musí byť kolektívnym dielom starny, spracovaným za účasti širokého kruhu odborníkov, politikov, historikov, s využitím archívnych materiálov, našich i zahraničných a musí byť stranou slobodne posúdené a nie strane vnútené.
5. Žiadame od ÚKRK KSČ, aby podala ÚV správu o finančných a sociálnych výhodách členov P ÚV, aby vysvetlila, ako je možné, že niektorí súčasní i bývalí jeho členovia sú mnohonásobní milionári. O tom, ako sú vynakladané prostriedky strany je potrebné informovať celú stranu až po ZO KSS.
6. Žiadame, aby sa ÚV na samostatnom zasadnutí zaoberal národnostou otázkou. Zastúpenie Slovenska vo federálnych orgánov i kvalita tohto zastúpenia môže prerástať vo vážnu politickú krízu.
7. Žiadame zmenu volebného poriadku v strane. Súčasný stav je anachronizmom. Nerešpektuje všeobecné demokratické princípy volebného práva a je hlavnou príčinou toho, že demokratický centralizmus bol nahradený hierarchickou mocenskou štruktúrou nedôstojnou marxisticko-leninskej strany.

Vážení súdruhovia!

S našou výzvou sa obraciame výlučne do vnútra strany. Nechceme rozkol, ale hrozí odtrhnutie strany od spoločnosti, kríza dôvery podobná tej, ktorú dnes prežíva PZRS. Nemôžeme sa prizerať na stav, keď každodenne rastie počet tých, ktorí na rozdiel od nás vidia chyby v celej strane a v samotnom princípe riadenia spoločnosti stranou. Náš postup považujeme za oprávnený, pokial úzka skupina vo vedení strany bude uzurpovať moc a povedie stranu ku katastrofe. V takom prípade prikročíme k organizovaniu jednotnej platformy komunistov, nesúhlasiacich so súčasným vedením. O našom podrobnejšom stanovisku k jednotlivým politickým problémom budeme stranu ďalej informovať. Sme presvedčení, že náš prístup za neexistencie vnútrostranickej demokracie je v plnom súlade so stranickou morálkou a povinnostou komunistu bojovať za práva pracujúceho človeka.

Z O Z N A M   A D R I E S

- 1) Okresný výbor KSS
Bratislava
- 2) Obvodný výbor KSS IV
Bratislava
- 3) Obvodný výbor KSS III
Bratislava
- 4) Západoslovenský krajský výbor KSS
Bratislava
- 5) Mestský výbor KSČ
Bratislava
- 6) Obvodný výbor KSS II
Bratislava
- 7) Ústredný výbor KSS
Bratislava
- 8) Obvodný výbor KSS I
Bratislava
- 9) Základná organizácia KSS *UHL*
Bratislava
- 10) Okresný výbor KSS
Košice
- 11) ÚV KSS
Bratislava
- 12) Obvodný výbor KSS V
Bratislava

13) Krajský výbor KSS

Bratislava

14) Okresný výbor KSS

Gelnica

15) Krajský výbor KSS

Košice

16) Okresný výbor KSS

Žilina

17) Okresný výbor KSS

Martin

18) Okresný výbor KSS

Lučenec

19) Okresný výbor KSS

Dunajská Streda

20) Okresný výbor KSS

Poprad

21) Okresný výbor KSS

Dolný Kubín

22) Č. Lenart taj. UV KSČ

Praha

23) M. Jákeš gen. taj. UV KSČ

Praha

24) Č. Husák čl. P UV KSČ

Praha

25) K. Hofman taj. UV KSČ

Praha

26) A Indra čl. P UV KSČ
Práha

27) J Fojtík taj UV KSČ
Práha

28) Obvodní výbor KSČ VII
Práha VII

29) Obvodní výbor KSČ IX
Práha IX

30) Obvodní výbor KSČ VIII
Práha VIII

31) Obvodní výbor KSČ VI
Práha VI

32) Obvodní výbor KSČ V
Práha V

33) Obvodní výbor KSČ
Práha IV

34) Obvodní výbor KSČ III
Práha III

35) Obvodní výbor II
Práha II

36) Obvodní výbor KSČ I
Práha I

37) Obvodní výbor KSČ
Česká Lípa

38) I Knotek taj UV KSČ
Práha

39) J. Hanus taj. UV KSČ
Praha

40) Krajský výbor KSČ
Ostrava

41) Krajský výbor KSČ
Plzeň

42) Krajský výbor KSČ
České Budějovice

43) Městský výbor KSČ
Brno

44) Krajský výbor KSČ
Brno

45) Krajský výbor KSČ
Hradec Králové

46) Okresný výbor KSČ
Břeclav

47) Okresný výbor KSČ
Hradec Králové

48) Okresný výbor KSČ
 Havířov

49) Okresný výbor KSČ
 Pardubice

50) Okresný výbor KSČ
 České Budějovice

51) Okresný výbor KSČ
 Chrudim

52) Okresný výbor KSČ
 Jičín

53) Okresný výbor KSČ
Jablonec nad Nisou

54) Okresný výbor KSČ
Děčín

55) Okresný výbor KSČ
Cheb

56) Okresný výbor KSČ
Blansko

57) Okresný výbor KSČ
Bohumín

58) Okresný výbor KSČ
Liberec

59) Okresný výbor KSČ
Chomutov

60) Okresný výbor KSČ
Hodonín

61) Okresný výbor KSČ
Beroun

62) Okresný výbor KSČ
Plzeň

63) Okresný výbor KSČ
Fulnek
okr. Nový Jičín

64) Okresný výbor KSČ
Domažlice

65) Okresný výbor KSČ
Bruntál

66) Okresný výbor KSČ
Nový Jičín

67) Okresný výbor KSČ
Ostrava

68) Okresný výbor KSČ
Kutná Hora

69) Okresný výbor KSČ
Mladá Boleslav

70) Okresný výbor KSČ
Karviná

71) Okresný výbor KSČ
Frýdek / Místek

archiv
bezpečnostních
složek

